

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Nemcem vse, Slovanom nič!

Varstvo narodnih manjšin je stvar pravičnosti, ki zahteva, da se vsakemu da svoje. Kdor tega ne stori, marveč vzame posamezniku to, kar je njegovo: njegovo zemljo, hišo, obleko in vohče to, kar je njegova lastnina, greši zoper pravičnost. Kar velja o posamezniku, velja tudi o skupini ljudi, velja o narodu, pa tudi o delu naroda, ki ga razmere silijo, da mora živeti v državi drugega naroda, torej o narodni manjšini. Pravičnost zahteva, da se narodni manjšini ne krati pravičice do lastnega jezika, do lastnih narodnih običajev in navad, do lastnega kulturnega življenja. Po svetovni vojni je mednarodno pravo sprejelo narodnomanjšinsko varstvo kot važno točko svojih za vse kulturne narode obveznih določb. Izvrševanje te obveznosti pa se smatra kot sodilo, kako je med kakšnim narodom razvit čut pravičnosti in ali je v njegovem moralnem pojmovanju prostora za smisel o pravu in pravičnosti.

Ako s tem sodilom presojava nemški narod, se njegovo pravicoljubje pokaže v posebni luči. Nemci, ki so prešinjeni z nemško-nacionalnim duhom, nimajo ne smisla ne volje za varstvo slovanskih narodnih manjšin. Dokaz za to so koroški Slovenci. Že v stari Avstriji so nemškonacionalni zagriženci kratili Slovence na Koroškem vsako pravico do lastne slovenske narodnosti, do slovenskega šolstva, do slovenskega kulturnega življenja. Brezpogojno in kruto ponemčevanje: to je bilo geslo nemškonacionalnih nestrpnežev. Po svetovni vojni se v tem oziru na Koroškem ni izvršila bistvena sprememba. Isti duh nemškonacionalne nestrpnosti in zagriženosti vlada v tej deželi. Ista težnja brezvestnega in protipravnega ponemčevanja prevladuje tudi danes pri tistih, ki imajo oblast v koroški deželi v svojih rokah in ki delijo Slovence mesto pravice samo krivico in nasilje. Zastopniki Slovencev so o priliki občnega zbora Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem 27. aprila o tej slovenski narodni in kulturni brezpravnosti izjavljali svoje pritožbe ter v posebni resoluciji zopet zahtevali za Slovence slovenske šole in kulturno avtonomijo.

Kako pojmuje nemški nacionalizem mednarodnopravno načelo narodnomanjšinskega varstva, je takoj pokazala najmočnejša organizacija nemškega nacionalizma, ko je v Nemčiji

prišla do oblasti. Adolf Hitler se je komaj zagrel na kanclerskem sedežu Nemčije, že je ukinil tiste pravice, ki so jih v Nemčiji prej uživale narodne manjšine. V nemški državi sta ostala okoli 2 mil. pripadnikov narod. manjšin, ki jih tvorijo Poljaki, Mazuri, Danci in Lužiški Srbi. Da bi se tem manjšinam bile dale vse mednarodnopravno zajamčene pravice, izključuje podedovana nemško-nacionalna miselnost. Številne pritožbe pri Zvezi narodov v Ženevi iz vrst narodnih manjšin v Nemčiji, zlasti s poljske strani, so dokaz za to. Zdaj pa je nemško-nacionalni škorenj po zgledu italijanskega fašizma pomandral tudi še poslednje pravice narodnih manjšin, osobito Lužiških Srbov, ki so zadnji ostanek nekaj mogočnega naroda polabskih Slovanov in ki sedaj štejejo samo še nad 120.000 članov. Ta slovanska skupina je prešinjena z močno narodno zavestjo ter tudi ima lepo razvito književnost, ki je nemško-nacionalna zagriženost ne more dalje gledati. Nemške državne oblasti so zatrle edini lužiško-srbski list »Serbske Nowiny«, ki mu ne dovoljujejo drugače izhajati ko pod hitlerjevskim vodstvom. Policiji dodeljeni hitlerjevski oddelki so v Budišinu izvršili preiskave v vseh lužiško-srbskih zavodih, predvsem v največji kulturni ustanovi, v lužiško-srbski knjižarni. Aretirali so ob tej priliki vse zavedne slovanske inteligente, med njimi starostu razpuščene Serbske telovadne zveze, ravnatelja Serbske ludove banke in druge narodne voditelje.

Tako pojmuje nemški nacionalizem narodnomanjšinsko varstvo: manjšino zatreti, njene pravice pomandrat. Drugačno pa je njegovo mnenje, ko gre za nemške arodne manjšine v drugih državah. Za te zahteva vse pra-

vice in še več kakor tiste, ki jim gre do prava. Kako se zaveda Hitler velikega pomena nemših manjšin v inozemstvu za vesoljno nemštvo, dokazuje med drugim njegov posebni pozdrav, ki ga je poslal celjskemu glasilu nemške manjšine v Sloveniji (»Deutsche Zeitung«). Nemškim narodnim manjšinam v inozemstvu, zlasti v slovanskih državah, je nemški nacionalizem odkazal velevažno mesto ne toliko za razširjenje nemške kulture, kakor pa za razširjenje nemške gospodarske in politične moči po svetu. Nemške manjšine naj so stebri-podporniki, ki naj nosijo most nemške ekspanzije (osvajalne razširjevalnosti) proti jugu in proti izhodu. Zato dobivajo iz velike nemške matične države bogato moralno in gmotno podporo.

Hitlerjevo postopanje s slovanskimi narodnimi manjšinami in njegovo uporabljanje nemških manjšin v inozemstvu mora nam biti kažipot za naše ravnanje. Kako morejo in smejo Nemci za svoje manjšine v drugih državah zahtevati to, česar slovanskim manjšinam nočejo dati?! Nemci v naši državi se izgovarjajo, ako se jih opozori na to povse upravičeno vzporednost, da nimajo vpliva na Nemce v Avstriji in Nemčiji. Dejstva dokazujejo, kako jalov je ta izgovor. Ako pošilja Hitler nemški manjšini v Sloveniji svoje pozdrave, ali je ta manjšina popolnoma brez vpliva pri njem? Kdor to trdi, zatrjuje nekaj nelogičnega. Vez med nemško manjšino v inozemstvu in med Nemci v veliki matični državi dokazuje nacionalno skupnost vesoljnega nemštva. Ako pa obstoja medsebojna skupnost, obstoja tudi medsebojna odgovornost. Ko bomo mi začeli izvajati posledice te vzajemne odgovornosti, bo izginilo neupravičeno in nevredno dvojno izvrševanje narodnomanjšinskega varstva: nemški manjšini pravo, slovanski pa škorenj na glavo!

Preosnova avstrijske vlade. V Dollfusovi vladi so podali 10. majnika ostavko finančni minister dr. Weidenhoffer, trgovinski minister dr. Gvidon Jakoncig, notranji minister Bachinger in državni podtajnik za javno varnost major Emil Fey. Na predlog zveznega kancelarja je nato zvezni predsednik Miklas imenoval nižjeavstrijskega de-

želnega glavarja dr. Karla Burescha za finančnega ministra, trgovinskega svetnika Friderika Stockingerja za trgovinskega in prometnega ministra, inž. Vincencija Schumyja za notranjega ministra, majorja Emila Feyja pa za ministra javne varnosti. Narodna poslanca Odo Neustädter-Stürmer in Fr. Bachinger sti bila imenovana za državna podtajnika.

Zaplemba premoženja socijaldemokratskih organizacij v Nemčiji. Dne 10. maja zjutraj je izdal nemški notranji minister odlok, ki odreja zaplembo ce-